

Sygn. akt IV U 296/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Załęska

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 września 2021 roku w Sieradzu

odwołania K. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 22.10.2019 r. Nr (...)

w sprawie K. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o umorzenie składek

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 296/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 22.10.2019r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., odmówił K. D. wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku z 14.10.2019r. o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z 9.11.2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. 2012.1551).

W dniu 7.01.2020r., wpłynęło odwołanie K. D., w którym argumentował, że należności wobec ZUS niepodlegające umorzeniu w myśl ustawy abolicyjnej z 9.11.2012r. były opłacane przez rok i częściowo spłacone umową nr (...), a przerwanie umowy ratalnej było spowodowane brakiem wypłaty wynagrodzenia przez pracodawcę, ciężące alimenty, raty kredytu oraz inne miesięczne obciążenia. Wskazywał, że pracuje poza granicami kraju i nie ma zbyt wielkich dochodów.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o odrzucenie odwołania z uwagi na jego złożenie po ustawowym terminie lub o oddalenie odwołania w przypadku przywrócenia terminu.

Postanowieniem z 6.07.2020r. w sprawie IV U 43/20, Sąd Okręgowy w Sieradzu umorzył postępowanie w sprawie argumentując, że okoliczności, które zaistniały w sprawie po dacie wydania przez ZUS zaskarżonej decyzji, tj. złożenie przez K. D. w dniu 24.01.2020r. wniosku o rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych, rozpatrzonego pozytywnie przez organ rentowy postanowieniem z 2.03.2020r. oraz zawarcie umowy o rozłożenie na raty należności z tytułu składek ubezpieczenia społeczne wskazują, że postępowanie przed organem rentowym w przedmiocie wniosku o umorzenie

należności składkowych na podstawie ustawy z 9.11.2012r., nie zostało jeszcze zakończone, stąd wyrokowanie stało się zbędne.

Rozpoznając zażalenie wnioskodawcy na powyższe postanowienie Sąd Apelacyjny w Łodzi prawomocnym postanowieniem z 30.03.2021r. w sprawie III AUz 274/20 uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy nie rozpoznał kwestii spornej dla stron w niniejszym postępowaniu, którą stanowi zasadność decyzji organu rentowego z 22.10.2019r., w przedmiocie złożonego przez K. D. wniosku z 14.10.2019r. dotyczącego umorzenia należności z tytułu składek na podstawie tzw. ustawy abolicyjnej. Decyzją tą organ rentowy odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia tego wniosku. Okoliczności wskazane w uzasadnieniu przez Sąd pierwszej instancji, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie wskazują, by wydanie wyroku w sprawie stało się zbędne z uwagi na niezakończenie postępowania przed organem rentowym, dotyczą one bowiem innych okoliczności związanych z zadłużeniem ubezpieczonego i wykraczają poza zakres przedmiotowy rozpoznawanej przez Sąd pierwszej instancji sprawy. Wnioskiem z 14.10.2019r., K. D. domagał się umorzenia nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, zaś w dniu 24.01.2020r. wniósł o rozłożenie na raty należności z tytułu kosztów egzekucyjnych (na co postanowieniem z 2.03.2020r. organ rentowy wyraził zgodę), a w dniu 20.02.2020r. zawarł z organem umowę o rozłożenie na raty należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Jednak z treści zażalenia skarżącego nie wynika, by wycofał on swój wniosek z 14.10.2019r., Sąd Okręgowy nie zbadał merytorycznie, czy istnieje i jaki jest wpływ zawartej umowy na zaskarżoną odwołaniem decyzję, nie odnosząc się przy tym do tego, czy decyzja z 22.10.2019r. jest zasadna. Z treści zażalenia zaś wynika, że mimo bieżącego spłacania zadłużenia, skarżący nadal wnosi o zastosowanie wobec niego ustawy abolicyjnej. Brak jest zdaniem Sądu Apelacyjnego podstaw do uznania, że postępowanie w przedmiocie wniosku skarżącego z 14.10.2019r. o umorzenie należności nie zostało jeszcze zakończone. Wszak zakończyło je wydanie decyzji przez organ rentowy w dniu 22.10.2019r. Wobec faktu wydania w przedmiocie tego wniosku decyzji i złożenia od niej odwołania przez K. D. Sąd Okręgowy winien odwołanie merytorycznie rozpoznać, mimo podejmowania przez strony postępowania odrębnych czynności w przedmiocie spłaty zadłużenia przez ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. D., ur. (...)

Decyzją z 1.08.2013r., po rozpoznaniu wniosku z 4.02.2013r., złożonego w trybie ustawy z 9.11.2012r. o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r., poz. 1551), zwanej abolicyjną, ZUS określił należności podlegające umorzeniu wobec K. D.. Warunkiem umorzenia była spłata należności niepodlegających umorzeniu. Decyzja o warunkach umorzenia uprawomocniła się 7.09.2013r. (**decyzja/akta ZUS**).

W dniu 1.09.2014r., na należności stanowiące warunek umorzenia, została zawarta umowa ratalna nr (...). Z uwagi na niedotrzymanie przez wnioskodawcę warunków umowy, uległa ona rozwiązaniu z dniem 3.02.2015r; termin na uregulowanie należności niepodlegających umorzeniu upłynął 8.09.2014r.

Decyzją z 22.06.2015r., po rozpatrzeniu wniosku z 4.02.2013r., ZUS II Oddział w Ł. odmówił K. D. umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne - za okres od 7.2001 – 9.2001, 12.2001 – 08.2003, 10.2003 – 1.2004, 03.2004, 05.2004 – 10.2004, 12.2004 – 01.2005, 12.2005, 08.2006, 04.2007 w łącznej kwocie 15.034,28zł., w tym z tytułu składek – 6777,70zł., odsetek – 8.103zł., opłaty dodatkowej – 153,58zł., ubezpieczenia zdrowotne – za okres od 05.2002 – 03.2003, 03.2004, 08.2004 w łącznej kwocie 1835,75zł., w tym z tytułu składek – 818,75zł., odsetek – 1017zł., FP za okres od 10.2002 – 08.2003, 10.2003 – 01.2004, 03.2004, 05.2004 – 07.2004, 09.2004 – 10.2004, 12.2004 – 01.2005, 08.2006, 04.2007 w łącznej kwocie 854,30zł., w tym z tytułu składek – 410,30zł., odsetek – 444zł. Prawomocnym wyrokiem z 4.11.2015r. w sprawie IV U 720/15, tut. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie K. D. od w.w decyzji (**decyzja k. 6 – 8, wyrok k. 9/akta ZUS**).

Decyzją z 28.06.2018r., ZUS odmówił K. D. wszczęcia postępowania w przedmiocie wniosku z 7.06.2018r. o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy abolicyjnej za okres objęty ustawą. Prawomocnym wyrokiem z 7.11.2018r. w sprawie IV U 493/18, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie K. D. od w.w decyzji (**decyzja/akta ZUS; wyrok - akta IV U 493/18**).

W dniu 14.10.2019r., do ZUS wpłynął kolejny wniosek K. D. o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe w trybie ustawy abolicyjnej. Decyzją z 22.10.2019r., obecnie zaskarżonej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., odmówił K. D. wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia w.w wniosku (**wniosek k. 1 i decyzja k. 10/akta ZUS**).

24.01.2020r., K. D. złożył w ZUS wniosek o rozłożenie na raty należności z tytułu kosztów egzekucyjnych (**kserokopia wniosku 19/akta sprawy**).

20.02.2020r., pomiędzy ZUS II Oddział w Ł., a K. D. została zawarta umowa o rozłożenie na raty należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres: 03.2003 – 08.2003, 10.2003 – 01.2004, 03.2004, 06.2004 – 10.2004, 12.2004, 01.2005, 12.2005, 08.2006, 04.2007, 03.2009, 06.2009, 09.2009, 12.2009, 07.2010 – 01.2011, 03.2011, zdrowotne za okres: 03.2009, 03.2004, 08.2004, 07.2009, 12.2009, 07.2010, 09.2010, 12.2010, 03.2011, 07.2011, FP za okres: 07.2003 – 08.2003, 10.2003 – 1.2004, 03.2004, 05.2004, 07.2004, 09.2004 – 110.2004, 12.2004, 01.2005, 01.2006, 08.2006, 04.2007, 12.2009, 07.2010 – 01.2011, 03.2011, w ogólnej kwocie 26.322,31zł. (**kserokopia umowy k. 23 – 25/akta sprawy**).

Postanowieniem z 2.03.2020r., ZUS II Oddział w Ł. wyraził zgodę na rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych przypadających na rzecz organu egzekucyjnego, powstałych w wyniku prowadzonego postępowania egzekucyjnego, w ogólnej kwocie 1.438,39zł., w tym FUS: za okres: 03.2003, 07.2003, 12.2003, 06.2004, 10.2004, 08.2006, 03.2009, 06.2009, 09.2009, 12.2009, 07.2010, 09.2010, 01.2011, 03.2011, FUZ za okres: 03.2003, 07.2009, 12.2009, 07.2010, 03.2011, 07.2011, FPiFGŚP za okres: 07.2003, 12.2003, 06.2004, 12.2004, 04.2007, 12.2009, 10.2010, 03.2011 (**kserokopia postanowienia z załącznikami k. 20 – 25/akta sprawy**).

Decyzją z 4.11.2020r., ZUS II Oddział w Ł. stwierdził, że K. D. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 25.534,62zł. (**decyzja k. 75/akta sprawy**).

Powyższy niesporny stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym, uwzględniając wytyczne Sądu Apelacyjnego w Łodzi.

Sąd Okręgowy zważył:

W ocenie Sądu biorąc pod uwagę, że odwołujący pracuje za granicą, co wynika z treści odwołania, a przekroczenie terminu do złożenia odwołania nie było nadmierne, Sąd nie znalazł podstaw do odrzucenia odwołania K. D..

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Sądu zaskarżona decyzja odpowiada prawu.

W myśl art. 1 ust. 4 ustawy z 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U.2012.1551), zwanej abolicyjną, która weszła w życie 15.01.2013r., wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Zgodnie z ust. 5 w.w art. jeżeli decyzję o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub decyzję o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, o których mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyda po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji, chyba że termin określony w ust. 4 jest dłuższy.

Z kolei ust. 8 stanowi , że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych

Termin z cyt. wyżej art. 1 ust. 4 ustawy abolicyjnej, w którym należy złożyć wniosek o umorzenie nieopłaconych składek jest terminem prawa materialnego niepodlegającym przywróceniu. Możliwość jego przedłużenia określona w cyt. art. 1 ust. 5 ustawy dotyczy wyłącznie decyzji o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne wydanych w czasie obowiązywania tej ustawy.

W rozpoznawanej sprawie wniosek K. D. o umorzenie nieopłaconych należności w trybie ustawy abolicyjnej, złożony 14.10.2019r. należy uznać za spóźniony, bowiem termin do jego złożenia wynikający z art. 1 ust. 4 ustawy abolicyjnej, a wynoszący 24 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy upłynął. Nie ma możliwości jego przedłużenia na podstawie art.1 ust. 5 , bowiem ZUS nie wydał wobec wnioskodawcy decyzji o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub decyzji o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 1 ust. 1.

Wydana uprzednio przez ZUS decyzja warunkowa z 1.08.2013r., w następstwie wniosku K. D. z 4.02.2013r., o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe w trybie ustawy abolicyjnej, określająca należności podlegające umorzeniu, nie wywarła skutku prawnego. Zgodnie z w.w decyzją, warunkiem umorzenia była spłata należności niepodlegających umorzeniu (uprawomocniła się 7.09.2013r.). Z uwagi na niedotrzymanie przez wnioskodawcę warunków umowy ratalnej dot. spłaty należności, uległa ona rozwiązaniu z dniem 3.02.2015r; termin na uregulowanie należności niepodlegających umorzeniu upłynął 8.09.2014r. Konsekwencją powyższego było wydanie decyzji z 22.06.2015r. odmawiającej umorzenia należności zgłoszonych w trybie ustawy abolicyjnej, której zgodność z prawem przesądziło prawomocnym wyrokiem z 4.11.2015r. w sprawie IV U 720/15. Zaakcentować trzeba , iż w postępowaniu w trybie ustawy abolicyjnej występują dwa następujące po sobie etapy, z których pierwszy wiąże się wydaniem przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzji w sprawie określenia warunków umorzenia należności (art. 1 ust. 8 ustawy), a końcowy - w zależności od ich spełnienia - decyzją o umorzeniu lub o odmowie umorzenia należności (art. 1 ust. 13 ustawy z 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność).

Z kolei układ ratalny z 20.02.2020r., zawarty po dacie wydania obecnie zaskarżonej decyzji i dobrowolna spłata należności przez odwołującego się , a objętych harmonogramem, stanowią odrębne czynności, co pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie zaskarżonej decyzji z 22.10.2019r. Podobnie jest w przypadku postanowienia ZUS z 2.03.2020r. wyrażającego zgodę na rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴§1 kpc, orzeczono jak w sentencji.